

beschrijft o.a. een machine die in één middag 20.000 bloedureumbepalingen verricht. Zijn ervaringen in Birmingham hebben aangetoond, dat de profiel-analyse bij 16,9 pct van de onderzochte patiënten tot een nieuwe diagnose leidde en in vele gevallen een wijziging van de therapie meebracht.

Geen antibiotica in veevoer. — Met ingang van 1 maart 1971 zal het wettelijk verboden zijn, in Groot-Brittannië veevoer te verkopen of te verschaffen indien het penicilline, chloortetracycline of oxytetracycline bevat, tenzij op voorschrift van een dierenarts. Voor bepaalde andere pharmaca zullen beperkingen gelden, bv. voor sulfonamiden en nitrofuranen. (*Brit. med. J.*, 5 sept. bl. 595.)

Verenigde Staten

Abortus. — In de staat New York kan iedere vrouw sinds 1 juli jl. op grond van de nieuwe „Abortion Act” een abortus verkrijgen in de eerste 24 zwangerschapsweken. Voorwaarde is slechts dat zij de wens ertoe te kennen geeft en dat de arts tot wie zij zich wendt bereid is hieraan gevolg te geven, terwijl de ingreep geen gevaar voor de vrouw mag meebrengen. De ziekenhuizen van de stad New York hebben reeds aangekondigd dat ze de abortus ook zonder toestemming van de ouders van een jonge patiënte zullen uitvoeren indien deze getrouwd is, zelfstandig is of ten minste 17 jaar oud is. „Zelfstandig” is de jonge vrouw die in haar eigen levensonderhoud voorziet of niet meer in het ouderlijk huis woont. Een groot aantal klinieken hebben „residence-clausules” opgesteld waarvan de bedoeling is dat aan inheemse vrouwen voorrang kan worden verleend; men wil aldus een barrière opwerpen tegen vrouwen uit andere staten en andere landen, die van de nieuwe wet van New York zouden willen profiteren. (*Ärztl. Praxis*, 1 sept. bl. 3675.)

Dood achter het stuurwiel. — BAKER en SPITZ beschrijven in het *New England Journal of Medicine* (20 aug. bl. 405) een onderzoek, waarbij zij 591 gevallen van autobotsingen met dodelijk gevolg voor de inzittenden of voor voetgangers bestudeerden. Zij vonden geen enkel geval waarin de dood het gevolg was van een natuurlijke plotselinge dood van de autobestuurder. Autobotsingen die door een dergelijke dood worden veroorzaakt, zijn naar verhouding zeldzaam: 6 op 10.000 botsingen. In de meeste gevallen van plotselinge dood van een (niet-dronken) bestuurder (beschreven door WEST e.a.) kwamen de mede-inzittenden er zonder ernstige verwondingen van af. In een editorial van hetzelfde tijdschriftnummer wordt gewezen op een scherp contrast: bijna geen dodelijke ongevallen door de natuurlijke dood van een autobestuurder, tegenover zeer vele dodelijke ongevallen als gevolg van alcohol-intoxicatie van de bestuurder: van de 55.000 doden die jaarlijks in het verkeer vallen, komt $\frac{1}{3}$ op rekening van de alcohol; het betreft daarbij speciaal „problem-drinkers” achter het stuurwiel.

West-Duitsland

Genetic engineering. — De eerste stappen zijn thans gezet ter klinische toepassing van „genetic engineering”, aldus een bericht in *Medical News Tribune* (4 sept. bl. 1). Twee Duitse zusters, geboren met een zeldzame aminoacidopathie, zijn geënt met een virus, waarvan men hoopt dat het corrigerend zal werken op het door een genetische fout veroorzaakte abnormale chemische proces. De eerste beschrijving van de twee zusters verscheen vorig jaar van de hand van Dr. H. G. TERHEGGEN (thans verbonden aan het Kinderziekenhuis te Keulen) en medewerkers uit Duitsland, België en Zwitserland. In een brief aan het *Lancet* had hij de toenmaals 18 maanden en 5 jaar oude zusjes beschreven; de meisjes leden aan paraplegie, epileptische aanvallen en

een ernstig gestoorde geestelijke ontwikkeling. Biochemisch werd een hoog gehalte aan arginine vastgesteld in het bloed en de liquor, alsmede een daarmee corresponderende lage arginase-activiteit. De laatste bevindingen werden ook vastgesteld bij de ouders en bij „gezonde” broers en zusters, zij het in mindere mate dan bij de twee zusjes; een duidelijke aanwijzing van heterozygotie ten opzichte van de defecte arginase-synthese. Het virus waarmee meisjes zijn geënt (Shope papilloma virus) induceert de arginase-synthese in de epitheelcellen van konijnen. Het is reeds 40 jaar geleden dat wijlen Dr. RICHARD SHOPE het virus uit dergelijke epitheelcellen heeft geïsoleerd. Men verwacht nu dat het virus bij de meisjes de arginase-activiteit zal aanzetten, hetgeen naar men hoopt zal resulteren in een verlaging van het arginine-gehalte. Bij konijnen duurt de incubatieperiode van Shope-virus drie maanden. Tot zo lang zal men geduld moeten uitoefenen alvorens een uitwerking bij de meisjes kan worden geconstateerd.

M. M. HILFMAN

BINNENLAND

Opleiding vrouwenartsen. — De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Dr. R. J. H. KRUISINGA, heeft zich tot het Centraal College voor de Erkenning en Registratie van Specialisten te Utrecht gewend met de vraag de opleiding van vrouwenartsen opnieuw te willen bezien.

De Staatssecretaris vraagt zich af of het aantal bevallingen dat in een ziekenhuis moet plaatsvinden om erkend te kunnen worden voor de opleiding van vrouwenartsen — dat nu 750 bedraagt — niet te hoog is en of dit aantal wellicht zonder schade voor de opleiding verlaagd zou kunnen worden. Hij zou bij het bepalen van het vereiste aantal ook met plaatselijke omstandigheden rekening gehouden willen zien. Het teruglopen van het aantal bevallingen in ons land moet geen ongunstige invloed hebben op de opleiding van gynaecologen. (*Persbericht Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid*, 8 september.)

Moelijkheden bij fluoridering. — De waterleidingbedrijven Midden-Nederland, Kampen, Arnhem en 's-Hertogenbosch zitten flink in hun maag met vier beschikkingen van staatssecretaris KRUISINGA (Sociale Zaken en Volksgezondheid). De staatssecretaris heeft daarin de waterleidingbedrijven toestemming verleend tot fluoridering van het drinkwater over te gaan op voorwaarde dat ten behoeve van de gebruikers in deze districtsgebieden die blijf geven van overwegende bezwaren tegen gefluorideerd drinkwater, een voorziening moet worden getroffen, die het hun mogelijk maakt over ongefluorideerd water te beschikken. In de praktijk is dit voor de waterleidingbedrijven een onuitvoerbare zaak en het zal er waarschijnlijk op uitlopen dat Midden-Nederland, Kampen, Arnhem en 's-Hertogenbosch ondanks de toestemming tot fluoridering toch ongefluorideerd drinkwater zullen blijven leveren. (*Trouw*, 9 september.)

Verdere beperking van gebruik insecticiden. — Het gebruik van insectenbestrijdingsmiddelen wordt na 1 oktober nog verder aan banden gelegd. De minister van Landbouw en Visserij, Ir. P. J. LARDINOIS, heeft hiertoe in overleg met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid besloten. De beperkingen betreffen de zogenaamde gechlorreerde koolwaterstoffen zoals DDT, Aldrin, Dieldrin, Heptachloor en Chloordaan. Bij deze middelen bestaat het gevaar dat zij na veelvuldig gebruik voedingsmiddelen kunnen aantasten. De voorgenomen beperkingen (die een groot aantal toepassingen in land- en tuinbouw betreffen) zijn mogelijk